

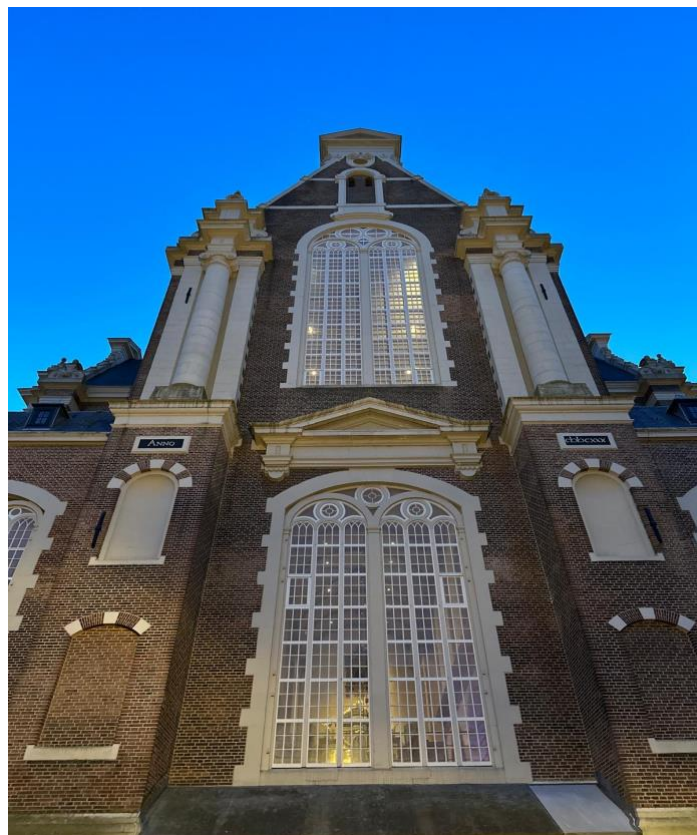
WESTERKERK

AMSTERDAM

Tref!

MAANDBLAD
NR 542
MEI 2026

Prinsengracht 281, 1016 GW Amsterdam - Tel: 020 - 624 77 66
info@westerkerk.nl - www.westerkerk.nl

INHOUDSOPGAVE

VOORAF	2
KERKELIJK LEVEN	3
<i>AGENDA KERKDIENSTEN</i>	3
<i>VAN DE PREDIKANT</i>	3
UIT DE KERKENRAAD	8
VAN DE DIACONIE	12
VRIJWILLIGERS IN DE WESTER	13
DE AMNESTY SCHRIJFGROEP	14
MUZIEK IN DE WESTER	15
<i>PODIUM WESTERKERK</i>	16
KLIMAATWAKE	18
GRAVEN IN DE WESTER	18

VOORAF

Aan het begin van de lente een nieuwe Tref waarin wij u kunnen berichten over veel initiatieven uit de kerkelijke gemeente. Er wordt dit jaar ook namens de Westerkerk en de PKA een krans gelegd op het Homomonument. De kerk biedt ook onderdak aan activiteiten waarover u in dit nummer kunt lezen. Fijn dat u weer meeleest!

KERKELIJK LEVEN

AGENDA KERKDIENTEN

Datum	Tijd	Predikant – Organist
3 mei	10.30	Ds. Jan Offringa Organist: Evan Bogerd
10 mei	10.30	Ds. Herman Koetsveld Organist: Evan Bogerd
17 mei	10.30	Ds. Herman Koetsveld Organist: Evan Bogerd
24 mei	10.30	Pinksteren Ds. Herman Koetsveld Westercantorij o.l.v Evan Bogerd Trompet: Sebastiaan Haverkate Orgel: Evan Bogerd, David Strijbis
31 mei	10.30	Ds. Sytze Ypma Organist: Evan Bogerd Sopraan: Nanette Mans
31 mei	17.00	Cantatedienst Ds. Tamar Karman Organist: Evan Bogerd

VAN DE PREDIKANT

Dit is de Tref van mei 2026. Mei, samen met april misschien wel de mooiste maanden van het jaar. Maar het is ook de maand van de dodenherdenkingen opgevolgd door het vieren van de vrijheid. En het is de maand van Hemelvaart en Pinksteren. Maar nu is het ook de maand waarin onze overheid de eerste maatregelen uitrolt om de gevolgen van de oorlogen in het Midden-Oosten het hoofd te bieden, met daarbij de aankondiging dat er mogelijk nog veel meer maatregelen gaan volgen.

Vlak voordat ik mijn laptop openklapte las ik het bericht dat het consumentenvertrouwen nog nooit zo laag was als nu, uiteraard vanwege al het somber stemmende nieuws. Ik 'proef' dit woord 'consumentenvertrouwen' dat kennelijk te meten is. Mij dunkt, dat onze angsten en onzekerheden worden aangeraakt bij alles wat in de krant en op onze beeldschermen verschijnt; dat kan toch niet anders of je moet in staat zijn om een innerlijke muur om je hart op te trekken.

Maar wat zegt het van onze samenleving dat het gegeven dat ons vertrouwen wordt belaagd allereerst wordt verbonden met ons consument-zijn en we kennelijk iets langer nadenken of een aanschaf, reisje, voedselkeuze zinnig is of niet? Wat dat betreft zou het een zegen zijn voor het welzijn van de aarde als dit soort vertrouwen nog veel verder zou dalen, maar dit terzijde.

We leven in de Paastijd: die tijd om op te staan of dan toch minstens weerstand te bieden tegen al die machten die zich bedienen van de dood als machtsmiddel. En ja, het gaat aan op Pinksteren: het stelt opnieuw en met meer klem dan ooit de vraag naar welke zendende Geest (of ongeest, dat kan dus ook!) wij de ontvanger van onze ziel afstemmen. Het antwoord hangt ten nauwste samen of wij ons vertrouwen verbinden met de Geest van wie allereerst gezegd wordt dat Zij over de chaos van de duisternis wervelt om dan in alles dat is, tot in ons leven van alledag aan toe, nieuw leven en dus een nieuwe toekomst aan het licht te brengen. Om het met een prachtige liedtekst (LB 677) van Inge Lievaart te zeggen:

*Geest, uit de hemel neergedaald,
storm van gedrevenheid,
breek niet de mens die ademhaalt,
Gij die ook stilte zijt.*

*Geest van de Vader en de Zoon,
vuur van hun heiligheid,
verzeng ons niet, maar brand ons schoon
van ongerechtigheid.*

*Adem van leven in het woord,
wek hen die niet verstaan:
de stomme spreekt, de dove hoort,
Gij doet het lied ontstaan.*

Mooi nieuws van Cristina Pumplun

De Protestantse Gemeente van de Hofkerk in Oldenzaal gaat binnenkort een beroep uitbrengen op Cristina om haar predikant te worden. In een mooi proces over en weer (met een stimulerende rol voor de video van Jeroen Hoogenboom en Gemma Crijns over het leven en denken van Cristina) groeide het vertrouwen al snel dat het op een beroep zou kunnen aangaan. Het is natuurlijk bijzonder om letterlijk aan de andere kant van het land predikant te worden vanuit de thuisbasis in Amsterdam, maar de 50% functie maakt het goed mogelijk om met vreugde en inspiratie in 'het verre oosten' aan de slag te gaan. De bevestigingsdienst zal plaatsvinden op 7 juni en ik heb het grote voorrecht om Cristina in het ambt te mogen bevestigen. De details daarover zullen in de juni-

Tref en de kerkapp verschijnen. Ook al moet het beroep op het moment van dit schrijven formeel nog uitgebracht en aangenomen worden, er is nu al meer dan genoeg reden om vanaf deze Tref-plek Cristina onze gelukwensen toe te wuiven!

Vakantie

Vanaf maandag 25 mei t/m maandag 8 juni heb ik 2 weken vakantie. Daarna is het nog drie weken richting het afscheid van 28 juni die grotendeels in het teken zullen staan van overdracht en afronding van mijn taken.

Bijdrage Kerkasiel Kampen

Op maandagavond 18 mei vul ik samen met Cristina opnieuw een 'blokje' van 22.00-24.00 uur in de nu al ruim 1,5 jaar durende doorlopende kerkdienst ter bescherming van de familie Babayants in de Hofkerk in Kampen. Op woensdag 29 april hebben door heel het land de klokken om 16.20 uur (4.20 dus) voor de 420 hier gewortelde en grotendeels ook geboren kinderen geluid, zo ook de klokken van onze Wester. Het is ongelooflijk dat het nieuwe kabinet deze kleine, maar zo kwetsbare groep geen uitweg en perspectief heeft gegeven. We steunen deze familie en in hen de andere betreffende gezinnen en natuurlijk de Open Hofgemeente in Kampen met ons meedoen. Het blijken telkens bijzondere avonden te zijn, doorgaans in een kleine kring mensen die elkaar vaak ook niet kennen, maar dan diepgravend ontmoeten in een mix van persoonlijk gesprek en liturgie.

We zingen dan ongetwijfeld weer het Lied van het Kerkasiel met dat 3^e couplet:

*De kind'ren van de rekening
zij leven in een mengeling
van vragen 'mag ik hier wel zijn';
'is mens'lijkheid hier echt of schijn?'*

Het is een beetje laat op de avond, maar wat is het fijn als je mee wilt gaan en doen. Het vervoer regelen we onderling. Graag je berichtje naar hkoetsveld@westerkerk.nl

Studentenmaaltijd+

Op woensdag 6 mei is er weer een studentenmaaltijd+ met het zo actuele thema 'Over welke vrijheid praten we eigenlijk?' Inloop vanaf 18.00 uur. Geef je even op via info@westerkerk.nl o.v.v. studentenmaaltijd of maak jongeren in de eigen omgeving attent op deze mooie gelegenheid voor ontmoeting en verdiepend gesprek.

Westerkerk Unplugged

En een kleine week later: Westerkerk Unplugged

Datum: 22/05/2024 19:30 – 22:30

Doelgroep: Jongvolwassenen

Westerkerk Unplugged is een speciale samenwerking tussen The Offline Club, De Kwekerij en de Westerkerk.

Een bijzondere avond als volgt aangekondigd: 'Leg je telefoon weg en geniet van de rust van offline-zijn in een van de meeste iconische gebouwen van Amsterdam. Elke hoek van de kerk heeft zijn eigen thema en eigen programma: er is ruimte voor reflectie, lezen, geluid en schilderen. Kom tot rust, maak ruimte voor reflectie, en laat je creativiteit de vrije loop!'

Hoe mooi dat onze kerk opnieuw aan zo'n 250 jonge mensen de ruimte en de verstillings biedt om 'de weg naar binnen' te kunnen hervinden.

Vrijheidsmaaltijd in de Wester

Dinsdag 5 mei nodigen we u wederom uit om met jong en oud te herdenken en ruim 80 vrijheid te vieren tijdens de Vrijheidsmaaltijd.

11:00 Kerk open, tentoonstelling Bijna Te Laat. De expositie vertelt de verhalen van verzetsactiviteiten van Jacoba van Tongeren, Henk van Randwijk, Hebe Kohlbrugge en Jan Koopmans. Met het pamflet Bijna Te Laat waarschuwden zij al in 1940 voor het naderende onheil en riepen zij op tot moreel handelen. Foto's van Cas Oorthuys brengen het Verzet in beeld en vormen een indringend onderdeel van de tentoonstelling.

12:00 openingstoespraak dominee Herman Koetsveld

12:10 panel/gesprek onder leiding van Thomas de Bres, aansluitend Freek de Jonge's Hommage aan Jan Koopmans

13:00 vrijheidsmaaltijd en gesprekken

14:15 Theater na de Dam: De Bonnenkoningin door Karel Baracs

15:00 start bevrijdingsfestival met het Danspaleis op het Homomonument: Nu is het feest!

Herman Koetsveld
Predikant

In memoriam

Wij hebben bericht ontvangen van het overlijden van Thea Marijke Cremer-Goote op 21 april jongstleden. Thea was in de zeventiger jaren actief als diaken in onze kerkenraad. Wij gedenken haar in dankbaarheid.

Klokkenluiden voor kinderen

29 april: kerken door heel Nederland luiden de klokken voor gewortelde kinderen ook de Westerkerk heeft de klokken geluid.

Met deze landelijke actie vragen initiatiefnemers aandacht voor de positie van kinderen die hier zijn opgegroeid, maar nog altijd in onzekerheid leven over hun toekomst.

De actie sluit aan bij het kerkasiel dat inmiddels al meer dan 500 dagen wordt verleend aan de familie Babayants in de Open Hof in Kampen. Met dit kerkasiel vragen betrokkenen aandacht voor de situatie van de ouders Alexandr en Karina en hun kinderen Aram, Ariana, Amelia en Alexa. Tegelijk klinkt hiermee een oproep voor alle 420 gewortelde kinderen in Nederland die in een vergelijkbare situatie verkeren.

Met het klokkenluiden willen de initiatiefnemers letterlijk en figuurlijk de stem van deze kinderen versterken. Waar hun stem in het publieke en politieke debat vaak te zacht blijft om gehoord te worden, kunnen kerken die stem helpen dragen door op hetzelfde moment hun klokken te luiden.

De organisatie: "Kinderen die hier geworteld zijn, verdienen het om gezien en gehoord te worden. Met deze actie geven kerken in heel Nederland een krachtig en zichtbaar signaal van medemenselijkheid, bescherming en solidariteit."

De organisatie hoopt dat op 29 april in heel Nederland een gezamenlijk geluid klinkt voor deze kinderen. Inmiddels hebben al meer dan 70 kerken en geloofsgemeenschappen zich aangemeld. Het doel is dat ieder geworteld kind een stem krijgt en dat er voor elk kind een klok luidt. Daarvoor zijn in totaal 420 klokken nodig. Kerken worden daarom niet alleen opgeroepen om zelf mee te doen, maar ook om deze oproep actief te delen binnen hun eigen netwerk, zodat nog meer geloofsgemeenschappen, lokale initiatieven en betrokken burgers zich aansluiten.

De symboliek van het tijdstip is bewust gekozen: 16.20 uur verwijst naar de 420 gewortelde kinderen voor wie aandacht wordt gevraagd.

Kerken en geloofsgemeenschappen worden opgeroepen om:

- op 29 april om 16.20 uur vijf minuten lang de klokken te luiden;
- andere kerken in de regio uit te nodigen om mee te doen;
- de oproep te verspreiden via eigen kanalen en netwerken;
- zich aan te melden als deelnemende kerk.

Met deze actie willen de initiatiefnemers laten zien dat de samenleving niet stil blijft, zolang kinderen die hier thuis zijn in onzekerheid leven.

Aanmelden kan via <https://kerkasielkampen.nl/klokkenluiden-voor-kinderen>

Mijn levensverhaal

Vanochtend was de laatste bijeenkomst van de groep "Mijn levensverhaal". Voor iedereen was het een bijzondere ervaring. Je levensverhaal vertellen doe je niet vaak en er is een zekere "moed" voor nodig om dat te doen. In deze veilige zetting, waar zonder oordeel alleen maar geluisterd wordt, is dit mogelijk. Voor mij was het enerzijds heel zinvol om mijn eigen leven eens op een rijtje te zetten en terug te kijken, welke keuzes heb ik gemaakt, hoe was mijn relatie tot geloof/kerk, en anderzijds het hardop te delen met anderen. Woorden die hier bij passen zijn voor mij: verbinding, herkenning, bewondering, respect, inspiratie en verrassing.

Heel waardevol dat je binnen de gemeente zulke 'cirkels van verbinding' kunt maken.

Els Doornaar
Gemeentelid

UIT DE KERKENRAAD

Verbeteren van communicatie met de gemeente

In de vorige Tref hebben we uitvoerig stilgestaan bij ons streven om de communicatie met de kerkelijke gemeente te versterken. Binnenkort presenteren wij een agenda met ontmoetingen na de zondagse diensten, waarin we onze plannen toelichten en openstaan voor suggesties vanuit de gemeente. Om deze bijeenkomsten effectief te laten verlopen, is het belangrijk om vooraf de kernonderwerpen te benoemen en ook de bestaande beperkingen en onzekerheden te verduidelijken. Daarbij staan met name de komende vacante periode, het beroepingswerk en de parallel daaraan lopende vloerrestauratie centraal. Deze thema's brengen veel onzekerheid met zich mee en kunnen gemakkelijk leiden tot geruchten die de situatie niet overzichtelijker of eenvoudiger maken. Ook voor de kerkenraad zijn er nog veel onduidelijkheden, waardoor het soms lastig is om de gewenste helderheid te bieden. Voor de kerkenraad staat vast dat we de kerkelijke gemeente goed willen informeren, betrekken waar het kan en deze trajecten gezamenlijk tot een goede uitkomst zullen leiden.

Beroepingswerk en continuïteit pastoraat

Het beroepingswerk is primair een taak van de kerkelijke gemeente en kan volgens de kerkorde pas echt van start gaan na het afscheid van Herman. Toch treffen we alvast voorbereidingen, zoals het benoemen van een kwartiermaker voor het samenstellen van een beroepingscommissie. De kerkenraad hecht waarde aan een brede samenstelling van deze commissie: jong en oud, leden met een lange staat van dienst en nieuwkomers, vrijwilligers en reguliere bezoekers. De samenstelling zal in nauw overleg met de gemeente plaatsvinden. Om de continuïteit van het pastoraat, en van bijzondere taken zoals huwelijken en begrafenissen, te waarborgen, heeft de kerkenraad gekozen voor een (of meerdere) vaste invaller(s), die hulp en bijstand zal bieden zolang we vacant zijn. Daarmee kiezen we niet voor een tijdelijke aanstelling van een nieuwe interim-predikant uit de kaartenbak van de PKN. We kiezen bewust wel voor een vertrouwd gezicht en een bekende stem tijdens de vacante periode. Wanneer meer details over de invaller(s) bekend zijn zullen wij dat onmiddellijk communiceren.

Vloerrestauratie en stuurgroep

Over de vloerrestauratie is eerder gemeld dat er een stuurgroep is ingesteld met de Protestantse Kerk Amsterdam onder leiding van oud-wethouder Duco Stadig. Deze stuurgroep onderzoekt en inventariseert de technische mogelijkheden en de financiering, inclusief de eventuele bouw van een crypte. De inzet en de inbreng van de Stichting Vrienden van de Westerkerk is daarvoor zeer belangrijk en ook de stichting is onmisbaar onderdeel van deze werkgroep. De restauratie van de vloer en de financiering ervan staan voorop. Over het tijdsplan is nog weinig concreets te zeggen, behalve dat het project ergens in 2027 zal plaatsvinden en dat we streven naar een zo kort mogelijke periode voor overlast dan wel noodzakelijke en tijdelijke sluiting van het kerkgebouw. Ook over een alternatieve locatie tijdens een tijdelijke sluiting is nog niets bekend. De vloerrestauratie is een complex proces; zodra er nieuws te melden is, zullen wij u direct informeren. De Westerkerk is vertegenwoordigd door kerkrentmeester Annet Schelling, scriba Ernst Stoker, verhuurcoördinator Samuël Strijbis en onze adviseur gebouwen Teun Hoeve.

Samenwerking met het Rijksmuseum

Vanuit de gemeente is een goed idee aangedragen bij de kerkenraad om samen te werken met het Rijksmuseum. Dit initiatief heeft inmiddels geleid tot overleg met experts van het Rijksmuseum over mogelijkheden voor wandelingen van het Rijksmuseum naar de Westerkerk en samenwerking voor museale openstelling. Dankzij onze prachtige orgelluiken en nauwe banden met grote namen uit de zeventiende eeuw, waaronder Rembrandt en zijn zoon Titus, zijn wij een aantrekkelijke partner voor het museum. Het Rijksmuseum reageerde

enthousiast en de eerste stappen richting nauwere, inhoudelijke samenwerking zijn gezet. Dit staat onder leiding van kerkrentmeester Jan van den Langemheen en ouderling kerkmuziek Thomas Kloppenburg. Wij houden u op de hoogte zodra er nieuwe ontwikkelingen zijn.

Luistertafel: laagdrempelige gespreksplek

Vanuit de kerkelijke gemeente is het initiatief genomen om een luistertafel in de kerk te plaatsen. Dit biedt een laagdrempelige plek voor gesprekken in deze hectische en verwarrende tijden. Het initiatief, dat zich bevindt op het snijvlak van pastoraat en therapie, is door de kerkenraad enthousiast ontvangen. In mei en juni start een pilot. In deze Tref vindt u meer informatie over dit initiatief.

Behouden van de orde van dienst

Eind vorig jaar kondigden wij in de Tref aan dat de orde van dienst, zoals die al jaren bestaat, vereenvoudigd zou worden vanwege het afgeslankte personeelsbestand. Dit leidde tot protest; velen ervoeren het voorstel als een ongewenste versobering en als een te grote breuk met een waardevolle traditie. Naar aanleiding van deze begrijpelijke reacties is binnen de kerkenraad het initiatief genomen om de oude, vertrouwde orde van dienst wekelijks te blijven verzorgen. Kerkenraadsleden Henriette Drost, Janet Dyk, Ben Hak en Jaap Kappert hebben zich bereid verklaard om deze taak naast hun bestuursfuncties, op zich te zullen nemen. Wij vragen om uw begrip voor eventuele foutjes en nodigen u uit om mee te helpen waar mogelijk. Voor een korte introductie en opleiding kan uiteraard worden gezorgd.

Crèche: noodoplossingen en oproep vrijwilligers

Helaas is het niet langer mogelijk om de crèche wekelijks te bemensen. Vrijwilligers die het al een tijd hebben gedaan stoppen of zwaaien af vanwege verhuizing of stromen naar de leiding voor de Kinderkerk. Dank je wel aan Marthe, Abel, Dorien en Frans en aan Annemarie voor jullie tijd en bereidheid. Door het gebrek aan vrijwilligers is het per direct ook niet meer mogelijk om te voorzien in een crèche-aanbod op aanvraag of tijdens de hoogtijdagen. De kerkenraad vindt het wel belangrijk dat de Westerkerk een plek blijft waar de allerjongsten en hun ouders welkom zijn. Daarom zijn ook alle doopouders gevraagd om zich bereid te tonen voor het bemensen van een crèche dienst. Maar dit is niet alleen een zaak voor die ouders, dus bij deze ook een dringende oproep aan iedereen die wil helpen. En aan u als gemeente vragen we uw wellevende begrip voor de aanwezigheid van jonge kinderen tijdens de kerkdienst.

Bloemengroep

Wekelijks staat er een mooi boeket bloemen op de avondmaalstafel. De bloemengroep bestaat uit enkele vrijwilligers en staat onder de kleurrijke leiding van Margriet ten Napel. We volgen met de kleuren het kerkelijk jaar en proberen duurzame keuzes te maken. Versterking van de bloemengroep is gewenst in verband met het vertrek van trouwe leden. Hartelijk dank aan alle bloemrijke bijdragen van Gijsbert, Lineke en Maaïke. Mocht u echter geen vast lid van de groep willen worden, maar wel graag op een bepaalde zondag in verband met een voor u bijzondere datum in het jaar voor de bloemen willen zorgen (bijvoorbeeld ter herinnering aan uw huwelijksdag, uw jubileum of ter herinnering aan een sterfdatum van een dierbare) dan is dat –vooraf- in overleg ook mogelijk.

Afscheid van onze predikant

Het afscheid van onze predikant Herman en zijn echtgenote Annemarie zal plaatsvinden op zondag 28 juni. De afscheidsdienst wordt in overleg met Herman vormgegeven. Vanuit de kerkenraad is ouderling pastoraat Henriette Drost en aanspreekpunt.

Margaretha Pluim, Voorzitter
Ernst Stoker, Scriba

Luisterproject

Begin mei start de pilot 'Luisterproject'. Achter in de kerk, in de buurt van het Braambos, staat een tafel met stoelen en een bord met de tekst 'Wil je een luisterend oor? Wij luisteren!' Dit is komende twee maanden dan de plek waar mensen hun verhaal kwijt kunnen, waar we luisteren zonder te oordelen of ongevraagd met adviezen komen.

Samen met Cees Hamelink ontwikkelde ik het idee een plek te creëren waar mensen met hun verhalen, vragen en problemen terecht kunnen. Wij hadden beiden de Westerkerk op het oog als de meeste geschikte plek voor zo'n luisterplek.

In onze samenleving is in toenemende mate minder tijd en ruimte voor omzien naar elkaar en naar elkaar te luisteren. Mensen hebben behoefte aan een luisterend oor voor hun problemen en levensvragen. Zeker in een grootstedelijke omgeving ervaren veel mensen – vooral ook jongeren – mentale druk, stress en eenzaamheid, zonder de steun te vinden hun verhaal te delen. Veel mentale problemen hebben vaak te maken met het niet kunnen vertellen van je verhaal. Aandacht voor die verhalen, luisteren zonder oordeel en oprechte

belangstelling, hebben vaak een groot helend effect. Hier ligt mijns inziens een taak voor de kerk en het pastoraat.

Afgelopen maanden hebben we hierover intensief contact gehad met Herman Koetsveld en op basis van die gesprekken hebben Cees en ik een voorstel geschreven voor de kerkenraad. Half april heeft de kerkenraad groen licht gegeven. Op dinsdagen en donderdagen vanaf 7 mei, in de maanden mei en juni tijdens de openingsuren van de kerk, is deze luisterplek open en zijn daar twee personen aanwezig. Behalve Cees en ikzelf, zijn mijn echtgenote, Els Doornaar en Ans Stikfort als luisteraar beschikbaar. Alle vier hebben we ruime ervaring in het begeleiden van mensen met hulpvragen. Indien nodig verwijzen we mensen naar professionele hulpverleners. We bieden geen trajecten aan, maar in principe alleen een eenmalig gesprek.

Inspiratie voor ons luisterproject vond ik in Zimbabwe waar door een groot tekort aan professionele hulpverleners het concept van de 'the friendship bench' ontstond. Op (oranje) vriendschapsbanken die op toegankelijke plekken staan, bieden grootmoeders al jarenlang een luisterend oor aan mensen met allerlei soorten levensvragen. Onderzoek wijst uit dat deelnemers na deze gesprekken minder last hebben van mentale problemen. Dit programma is inmiddels in vele landen geïntroduceerd.

Na afloop van de pilot evalueren we het project en verwachten we dat de resultaten aanleiding zullen geven voor een vervolg. We hopen dat mensen de weg naar deze luisterplek weten te vinden en dat het een toegevoegde waarde is voor de Westerkerk als open en gastvrije plek van bezinning en ontmoeting.

Wil je meer weten of heb je vragen, neem gerust contact met me op via 06 5323 1768 of henktigchelaar9@gmail.com

Henk Tigchelaar
Gemeentelid

VAN DE DIACONIE

Trefmaaltijd Mei

De Trefmaaltijd is een maaltijd voor mensen die graag samen willen eten door mensen die graag voor een grote groep mensen koken. Voor veel gemeenteleden is de Trefmaaltijd al jarenlang een vaste prik in de agenda. Ook als u nog niet eerder bij de Trefmaaltijd bent geweest, bent u van harte welkom. Hierbij kondig ik u de twee eerstvolgende data aan. Het gaat om:

- woensdag 13 mei
- woensdag 17 juni

Aanvang: 18.00 uur. Inschrijven kan via info@westerkerk.nl of door op maandag of donderdag te bellen naar het nummer van de Westerkerk (020-6247766). Graag vermelden of u voor een van beide of beide maaltijden wilt inschrijven. Kosten €8,00 per persoon.

Ik tref u graag bij de maaltijd!

Jaap Kappert
Diaken

VRIJWILLIGERS IN DE WESTER

Dagelijks zetten onze geweldige vrijwilligers zich in voor het reilen en zeilen van de Wester! Wie zijn het? In deze rubriek stellen we deze keer aan u voor:

Henny IJlst

Het is zo'n 45 jaar geleden dat ik vanuit de vrijgemaakte kerk in de Westerkerk terecht kwam.

Er viel van alles aan vrijwilligerswerk te doen. En zo deed ik mee aan kinderkerkwerk, assisteren/vervangen van de kosteres, gastvrouw voor rouwen trouwdiensten. Het mooiste was toen ds. Nico ter Linden mij vroeg voor het pastoraat. In het bezoekwerk onder zijn leiding kon ik mijn hart kwijt.

Naast dit alles begon ik in 1980 met de zogenaamde Anne Frankwandeling. Veel mensen, ook van de Westerkerk zijn al mee geweest. Ik herinner me nog dat de jeugdkerk meeliep. Indrukwekkend dat deze kinderen aanvoelden wat het betekende voor Anne om van haar huis en vriendinnen afscheid te moeten nemen.

Toen ik bij het kerkasiel in Kampen aanwezig was en Ariana Babayants haar verhaal hoorde vertellen, zag ik in haar ogen Anne Frank voor me.

In de huidige tijd zie ik het als mijn belangrijkste taak mensen rond te leiden, hun te vertellen over wat er tijdens WOII in de Rivierenbuurt aan gruwelijks is gebeurd. Netanyahu gaat maar door om onschuldigen te vermoorden. Joden in Nederland worden vernederd, nagejouwd, achternagezeten, kortom, zij kunnen niet veilig over straat. Zij worden verantwoordelijk geacht voor de wandaden van Netanyahu. Ik zag Joodse kinderen onder leiding van gewapende marechaussees naar de synagoge begeleid worden om hun poerimfeest te kunnen vieren.

Straks op 4 mei hoor ik opnieuw: DIT NOOIT MEER!!

We vinden het leuk om ook van jou te horen wat je beweegt om vrijwilliger te zijn van de Wester. Ook zijn we altijd op zoek naar nieuwe vrijwilligers! Mail naar info@westerkerk.nl als je een keer mee wilt doen in deze rubriek of wellicht vragen we jou de volgende keer.

DE AMNESTY SCHRIJFGROEP

Op 3 mei hopen wij u na de kerkdienst weer handtekeningen te mogen vragen onder een petitie. Wij zijn erg blij dat veel mensen iedere keer moeite nemen om even bij ons komen om dat te doen. Ook het hoofdkantoor van Amnesty is blij met de vele handtekeningen die wij iedere maand weer bij hen kunnen komen brengen.

Onze schrijfavond vindt dit keer pas plaats op 13 mei. We schrijven weer in het Prinsenhuis van 19:30 uur tot 21:00 uur. Bel even met 0628203148 als voor de deur staat dan zal Gemma Crijns een van de andere aanwezigen je binnenlaten. Voorbeeldbrieven en achtergrondinformatie liggen altijd klaar en het is heel fijn om met elkaar weer van gedachten te kunnen wisselen over het vele onrecht wat overal ter wereld plaatsvindt. Neemt u alstublieft uw eigen internationale postzegels mee.

Wij staan er veel te weinig bij stil maar de oorlog in Soedan nu het nu ook alweer 3 jaar! Mensen lijden ondraaglijk honger er zijn geen medische voorzieningen meer, veel mensen zijn hun huis kwijtgeraakt en kunnen ternauwernood nog een tentje vinden om in te verblijven. Er is een ernstig tekort aan water en medicijnen. Nu er zoveel onrecht in de wereld plaatsvindt en zoveel oorlogen tegelijkertijd woeden is dit toch een beetje een vergeten oorlog geworden.

**Nicolette Besemer
Amnesty Schrijfgroep**

Herdenking Homomonument

Op 4 mei zal er weer een herdenking plaatsvinden op en rond het Homomonument achter onze Westerkerk dit jaar zal ook de Westerkerkgemeente samen met de PKA een krans leggen. Voorafgaand aan de herdenking is er een uitgebreid programma waarvoor de Westerkerk de ruimte biedt. Hieronder de details van het programma.

Het programma herdenking Homomonument

- 16:00 – 17:30u: Workshop;
- 17:30 – 18:30u: Maaltijd;
- 18:30 – 19:30u: Lezing;

- 19:00 – 19:30u: Inloop stille tocht;
- 19:30u: Start stille tocht;
- 19:50u: Start herdenking;
 - Sprekers: Viktoria Radvanyi, Shari Jae Ebere, Stijn de Vries
 - Muziek: Dani van Velthoven
- De kranslegging start na de sprekers.
- Aansluitend een borrel in de Westerkerk.

Wil je deelnemen aan de workshop, maaltijd en of lezing? Laat dit dan weten door te reageren op deze e-mail, zodat we rekening kunnen houden met het aantal plekken.

Neem je alleen deel aan de herdenking? Dan vragen we je om voor 19:30u aanwezig te zijn zodat de stille tocht op tijd kan starten.

Menne Vellinga
Lid 4 mei comité Homomonument

MUZIEK IN DE WESTER

Laatste cantatedienst van het seizoen

Op **zondag 31 mei om 17.00** uur vieren we de laatste cantatedienst van dit seizoen met de cantate "*Brech dem Hungrigen dein Brot*" (BWV 39) van J.S. Bach.

Blokfluiten in de hoofdrol

De cantate doet een moreel beroep op de luisteraar: Keer je buurman niet de rug toe, maar voed de armen en zorg voor de daklozen. In de tijd van Bach was dit al actueel en door de eeuwen heen is deze boodschap onveranderd. Bach heeft deze tekst prachtig verklankt in het openingskoor. Blokfluiten hebben hier een hoofdrol en wisselen af met de hobo's en strijkers. Het ritmische motief dat dit oplevert doet denken aan het delen dat in de cantate centraal staat: iedereen krijgt een klein stukje, maar delen levert meer op dan het kost. Ook in andere delen van de cantate heeft de blokfluit een belangrijke rol. Het instrument werd ook wel gezien als 'armelui's instrument'. Mogelijk koos Bach hiervoor als herinnering aan de behoeftigen om wie het hier gaat. Kortom: een cantate die je mee wil maken!

Uitvoerenden

Het Westerkerkkoor zingt de prachtige koordelen van de cantate. Solisten zijn Nanette Mans (sopraan), Ingeborg Bröcheler (alt) en Robert-Jan Agricola (bas). De instrumentale begeleiding is in handen van Ensemble 't Kabinet. JanJoost

van Elburg heeft de muzikale leiding. Voorganger is ds. Herman Koetsveld, Evan Bogerd bespeelt het orgel.

Wij hopen u te zien!

PS

De eerste cantate van het volgende seizoen vindt plaats op 27 september om 10.30 uur, zet deze datum alvast in uw agenda!

Thomas Kloppenburg
Ouderling muziek

PODIUM WESTERKERK

Lunchconcerten mei

Elke woensdag om 13.00 uur wordt het Duyschot orgel tot klinken gebracht door Evan Bogerd en gastorganisten. Het toeristenseizoen is weer volkomen losgebarsten. De concerten passeren alweer met regelmaat de mijlpaal van 200 bezoekers. Een half uurtje muziek, een breek van de week, elke woensdag in onze Wester! Velen weten ook de livestream te vinden en gedenken daarbij ook de donatieknop, hartelijk dank daarvoor!

6 mei:	Michaël Verniers	27 mei:	Evan Bogerd
13 mei:	David Strijbis	3 juni:	Evan Bogerd
20 mei:	Csaba Albert (HU)		

Duyschot Orgelconcours

Voor de vijfde keer alweer organiseren we het Duyschot Orgelconcours. Jonge talenten strijden om de eer en de prijzen gejureerd door Jos van der Kooy, Anton Pauw (Haarlem) en Petra Veenswijk (Delft). De voorronde is op zaterdag 30 mei van 10.30-16.30 uur, in deze ronde kunt u als publiek in en uitlopen. Het altijd spannende finaleconcert is op vrijdag 5 juni van 19.30-21.00 uur. Beide rondes zijn vrij toegankelijk, wel bevelen we u de collecte van harte aan!

Organ Fireworks on two organs

Op Pinksterzondag 24 mei om 15.00 uur brengen Evan Bogerd en David Strijbis een spectaculair en vurig programma op onze prachtige orgels. Zowel solistisch als in duet op beide orgels.

Zondag 24 mei, 15.00 uur

Tijdsduur: 45 minuten

Orgels: David Strijbis & Evan Bogerd

Toegang vrij, collecte

Hannes Minnaar en het Nederlands Bach Consort

Op vrijdag 12 juni, 20.00 uur, concerteert Hannes Minnaar samen met het Nederlands Bach Consort in de Westerkerk. In samenwerking met de Duyschot Stichting brengen zij een programma met Bachs Orgelmis en nieuwe werken.

Vrijdag 12 juni, 20.00 uur

Kaarten verkrijgbaar via het Nederlands Bach Consort

Zomerconcert Westercantorij

Ook dit jaar eindigt de Westercantorij haar seizoen met een vrolijk zomerconcert. Samen met sopraan Nanette Mans en organist David Strijbis zingt de cantorij werken van o.a. Mendelssohn, Bruckner, Fauré en Gjeilo. Na afloop sluiten we het jaar af met een borrel waarbij u als publiek ook van harte welkom bent!

Zondag 14 juni, 16.00 uur

Toegang vrij, collecte

Westercantorij

De zomerstop nadert, echter staan er nog twee diensten en een concert op de rol. Uiteraard allereerst de Pinksterdienst met daarin muziek van Tallis, Mozart en Franck, gevolgd door het bovengenoemde zomerconcert. Dat noemde we vorig jaar ook wel ons slotconcert. Die vlieger gaat dit jaar niet op omdat daarna nog de afscheidsdienst van ds. Herman Koetsveld op 28 juni volgt. Daar zijn we uiteraard ook bij! Als slot van het seizoen, maar ook helaas als slot van een vruchtbare samenwerking. De Westercantorij hervat de repetities op 31 augustus. Meezingen? Vraag mij naar de mogelijkheden of mail via info@evanbogerd.nl

OrgelZomer Westerkerk

Na het succes van vorig jaar hebben we de zondagse Rembrandtserie uitgebreid naar de maanden juni, juli en augustus. 13 concerten met 13 toporganisten, dat kan alleen maar geluk brengen.

De zomerdrukke in de stad en tijdens de lunchconcerten leiden tot een nieuw experiment. In juli en augustus zijn er dagelijks lunchconcerten. De al bestaande dagelijkse series 'Geen dag zonder Bach' en Grachtenfestivalserie 'Jong talent in de oude Wester' hebben ook hierin weer een plek.

Binnenkort lanceren we de zomeragenda waarin alle namen en rugnummers te vinden zijn!

Evan Bogerd
Cantor-organist

KLIMAATWAKE

Wat was de afgelopen Klimaatwake van 21 april bijzonder!

Een Wake die voor het eerst dit jaar begon bij daglicht. Maar voortging in een steeds meer donker wordende kerk, zozeer dat het laatste swing-lied van Stevie Wonder alleen meegezongen kon worden bijgelicht met eigen mobiel. De organisatie had de instructies van koster Yvo beter moeten onthouden!

Journalist Dirk de Bekker vertelde over zijn onderzoek, waar hij 7 jaar aan schreef en resulteerde in het boek 'Het Pesticidenparadijs'. De bespuiting van gewassen begon eigenlijk met DDT, het middel dat als een uitkomst werd gezien aan het begin van de jaren '40. Men zegt wel dat de geallieerden de oorlog in de tropen gewonnen hebben vanwege dit middel. Hiermee waren ze bestand tegen malariamuggen, bloedzuigers en ander ongedierte. Het middel werd zó populair, dat in Europa ook het vee ermee werd ingesmeerd. Koeien kregen een DDT-badje tegen bloedluis en teken. Eind jaren '50 ontstond voor het eerst argwaan over gezondheidsnadelen. Maar net als in het geval van de tabaksindustrie, werd een enorme lobby opgezet tegen kritische stemmen. Tot op de dag van vandaag wordt er veel geld verdiend aan pesticiden. Ze zijn zo handig bij mos op tuintegels, kattenvlooiën, onkruid in je volkstuin en bij de aardappelteelt.

Jopje Bakker vertelde over haar moeder, die in de jaren '50, als zendelingen wonend in Nw Guinea, elke avond liefdevol onder de klamboe van haar kinderen de DDT-flixbus hanteerde, tegen de malariamug. Zo'n 40 jaar later openbaarde zich bij haar de ziekte Parkinson. Zo'n lange 'incubatie-tijd' kan het geval zijn bij pesticiden!

Het was een aangrijpende Wake. Met veel muziek en gifvrije tulpen!

De volgende Wakes zijn op 19 mei en 16 juni. Met een 'mystery guest' van naam, op de laatste. Vanwege veiligheidsredenen kunnen we haar naam nog niet verklappen!

Elske Scholte
Klimaatwakes

GRAVEN IN DE WESTER

**Coenraad Mels begraven, 14 oktober 1761, graf M Maria Nieuwkerk,
5 juni 1761, graf M 40**

Bij het grasduinen op internet naar gegevens over Maria Nieuwkerk kwam ik een artikel van een docente van mij, (Caroline Drieënhuizen o.a. verbonden aan

de Open Universiteit) tegen wat zijdelings over Maria en haar eerder overleden echtgenoot, Coenraad Mels, gaat. Centraal in haar bijdrage staat echter het verhaal van Maria Amelia, een dochter van de tot slaaf gemaakte 'Wimpel' en 'Philida', geboren in 1726 in Batavia. Zij kwamen in 1731 met Coenraad en Maria mee als onderdeel van de huishouding naar de Republiek. De namen van Wimpel en Philida staan tussen haakjes omdat het namen zijn die Coenraad en Maria aan hen gaven.

Ergens in 1734 werd Maria Amelia in Loenen aan de Vecht gedoopt. Hier hadden Coenraad en Maria hun buitenplaats 'Overvecht. De predikant ter plaatse ging niet over één nacht ijs, hij consulteerde zelfs collega's in Batavia. Toen vandaar het bericht kwam dat moeder 'Philida' al gedoopt was, waren alle mogelijke bezwaren (ook financiële) weggenomen. Juridisch gezien waren Wimpel en Philida geen lijfeigenen in de Republiek. In de praktijk echter hadden zij vrijwel geen enkele zeggenschap over zichzelf en ook niet over Maria Amelia. Toen Maria Amelia op haar 18e jaar te kennen gaf te willen trouwen met Pieter Willem Regnault, was er toestemming voor nodig van het echtpaar Mels.

Coenraad Mels was met diverse beleggingspanden in Amsterdam één van de rijkste inwoners van de Nederlandse Republiek. Uit de boedelinventaris die opgemaakt werd na de dood van zijn echtgenote Maria in 1765 sprak een gigantische rijkdom, die niet alleen mogelijk was gemaakt door zijn verdiensten in Azië, maar ook de herkomst van dat fortuin reflecteerde: de 'magnifique en zindelijke boedel' bestond onder meer uit meubilair, vervaardigd in Azië en met Portugese, Chinese, Hindoeïstische, Indonesische en Nederlandse invloeden, kostbare parels, fraaie sitsen, ringen met diamanten en saffieren, zeer gewild en duur Japans lakwerk, goud, zilver, Japans porselein en Chinese beelden.

Hoe ging het verder met Maria Amelia? Toen Maria Nieuwkerk stierf, liet ze aan Maria Amelia 3.000 gulden en twee huizen na. Tussen haar en haar man Pieter Regnault ging het niet goed. In 1748, Maria Amelia was van haar tweede zoon zwanger, verliet hij haar om carrière te maken in dienst van de VOC. In 1753 vertrok hij voorgoed, naar Kaap de Goede Hoop. De breuk wordt ook weergegeven in het testament van Maria Nieuwkerk, uitdrukkelijk werd opgenomen dat Pieter Regnault niet zou mogen meedelen na haar dood. Dat de band tussen Maria Amelia en haar voormalige meesters goed moet zijn geweest kan hieruit worden opgemaakt alsmede wellicht dat de kinderen van Maria Amelia naar het echtpaar Mels vernoemd zijn. Evengoed moet geconcludeerd worden dat het leven van haar, Maria Amelia en haar ouders volledig bepaald zijn door wat anderen voor en over hen bepaalden. Tot aan het wegvoeren naar een volstrekt onbekend gebied aan toe. Na de dood van het

echtpaar Mels ontbreekt ook het spoor van Maria Amalia. Wanneer zij is overleden en waar begraven, het is (digitaal) niet bekend.

Bronnen:

<https://archieff.amsterdam/indexen/persons?ss=%7B%22q%22:%22Coenraad%20Mels%22%7D>
https://archieff.amsterdam/indexen/persons?ss=%7B%22q%22:%22Maria%20Nieuwkerk%22%7D&sort=%7B%22order_i_datum%22:%22asc%22%7D&page=2
<https://carolinedrieenhuizen.wordpress.com/2024/04/19/van-sumbawa-naar-de-nederlandse-republiek-of-de-prijs-van-vrijheid-het-leven-van-de-voormalige-tot-slaaf-gemaakte-wimpel-philida-siti-en-maria-amelia/>

Peter Stans
Gemeentelid

Redactie comité:

Ellen Meijer, Gemma Crijns, Dineke Verhoek, Maaïke Luttkhuis, Ernst Stoker
Foto omslag: Michael Harris

Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Als wijkgemeente van de Protestantse Kerk Amsterdam is de Westerkerk door de belastingdienst aangewezen als ANBI.

Zowel de Stichting Cantatediensten Westerkerk als de Stichting Vrienden Westerkerk zijn door de Belastingdienst aangemerkt als Culturele ANBI.

Ook de **Duyschot Stichting** heeft de Culturele ANBI status.

Voor meer informatie: kijk op de website van de Belastingdienst of betreffende organisatie.

Rekeningnummers van de Westerkerkgemeente

Kerkrentmeesters: NL 47 RABO 0109 2797 00

Collecterekening: NL 51 RABO 0313 5519 28

Stichting Vrienden Westerkerk: NL 30 RABO 0109 9279 66

Diaconie Westerkerk: NL 46 INGB 0004 9718 00

Stichting Cantatediensten Westerkerk: NL 04 INGB 0003 8921 70